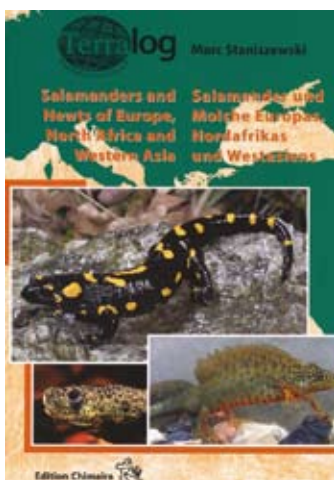

zbiory i nie zostały one przekazane do badania nielicznym wówczas biologom europejskim mających pewną wiedzę o roślinach i zwierzętach tych odległych rejonów Ziemi. Dlatego na poważne odkrycia naukowe i opisy flory i fauny lodowego kontynentu trzeba było poczekać jeszcze prawie cały wiek, gdy belgijska wyprawa A. Gerlache de Gomery na statku

Belgica w latach 1897–1899, której uczestnikami byli polscy badacze: H. Arctowski i A. Dobrowolski, zainicjowała „heroiczny” okres w odkrywaniu Antarktydy, który zaowocował poznaniem bogatej flory i fauny tej skutecznej lodami pustyni.

Ryszard Ochyra (Kraków)

Marc Staniszewski: **Salamanders and Newts of the World. Vol. 1: Salamanders and Newts of North Africa, Europe and Western Asia/Salamander und Molche Nordafrikas, Europas und Westasiens, TERRALOG 21**, Edition Chimaira, Frankfurt am Main, 2011, ISBN 978-3-89973-369-3, ponad 540 kolorowych zdjęć, pp. 161, cena 39,80 €.

Celem atlasów z serii TERRALOG (*Herpetological reference of the World*) jest fotograficzny przegląd płazów i gadów z różnych części świata, jednocześnie przy tekście ograniczonym do minimum. Dwudziesty pierwszy tom, a zarazem pierwszy z serii *Salamandry i traszki świata* przedstawia gatunki występujące w Afryce Północnej, Europie oraz zachodniej Azji.

Jak wskazuje tytuł, książka jest dwujęzyczna. Rozpoczyna się 18-sto stronicowym wprowadzeniem, na

które składają się lista gatunków, opisy zmian w systematyce jakie zaszły w poszczególnych rodzinach oraz spis ważniejszej literatury. Każdy z 74 gatunków i podgatunków przedstawiono zwykle na kilku kolorowych zdjęciach, pokazujących ich zmienność ubarwienia, co może ułatwić identyfikację. Zamieszczono też zdjęcia jaj, larw oraz siedlisk, w których te płazy występują. Przy każdym zdjęciu widnieje zestaw liczb i piktogramów, dzięki którym można dowiedzieć się m. in. rozmiarach poszczególnych salamander i traszek, a także o wymaganiach hodowlanych (wielkość terrarium, głębokość lustra wody, temperatura), o parametrach ekologicznych, zwyczajach, aktywności, sposobie rozmnażania, pokarmie itp. Dodatkowo zamieszczono 42 mapy pokazujące zasięgi występowania wszystkich gatunków i podgatunków.

Autor starał się przedstawić najbardziej aktualną systematykę, stąd pojawienie się takich traszek jak *Lissotriton lanzi*, *L. kosswigi*, *L. maltzani*, *Triturus arntzeni* czy *T. macedonicus*. Z kolei podniesienie do rangi gatunku *Salamandra longirostris* nie zostało poparte jak dotąd wystarczającymi dowodami. Autor zdążył również włączyć zdjęcia nowoopisanego w 2011 r. gatunku *Lyciasalamandra irfani* i wspomniał, że następne czekają w kolejce (w 2012 r. opisano *L. arikani* i *L. yehudahi*, tym samym liczba gatunków z tego rodzaju doszła do 10).

Książka przeznaczona jest zarówno dla profesjonalnych herpetologów jak i amatorów interesujących się płazami ogoniastymi.

Piotr Sura

L. Lee Grismer: **Lizards of Peninsular Malaysia, Singapore, and their Adjacent Archipelagos. Their Description, Distribution, and Natural History**. Edition Chimaira, Frankfurt am Main 2011, ISBN 978-3-89973-484-3, 530 kolorowych zdjęć, ss. 728, cena 88,00 €.

Niedawno miałem okazję przebywać w dżungli malezyjskiego stanu Sarawak, łowiąc płazy i gady. Ogromne bogactwo gatunków występujących w każdym lesie tropikalnym może stwarzać kłopoty z ich identyfikacją, ważne są więc klucze i przewodniki

